

B O S N A I H E R C E G O V I N A
Federacija Bosne i Hercegovine
Ured za reviziju budžeta-proračuna F BiH
Sarajevo

UR-026-5; 018-5/03

IZVJEŠTAJ/IZVJEŠĆE O REVIZIJI FINANSIJSKIH/FINANCIJSKIH
IZVJEŠTAJA/IZVJEŠĆA
na dan 31.decembra/prosinca 2002. godine
ŽUPANIJA ZAPADNOHERCEGOVAČKA

Sarajevo, listopad/oktobar 2003. godine

MENADŽMENTU ŽUPANIJE ZAPADNOHERCEGOVAČKE

IZVJEŠTAJ/IZVJEŠĆE REVIZORA

1. Obavili smo reviziju finansijskih/financijskih izvještaja/izvješća **Županije Zapadnohercegovačke** iskazane na dan 31.12.2002. godine. Za ove izvještaje/izvješća odgovoran je menadžment Županije Zapadnohercegovačke. Naša odgovornost svodi se na *izražavanje mišljenja* o tim finansijskim/financijskim izvještajima/izvješćima na temelju provedene revizije.
 2. Reviziju smo obavili, na osnovu ovlaštenja u skladu sa Zakonom o reviziji budžeta/proračuna u F BiH i u skladu sa INTOSAI međunarodnim standardima. Ovi standardi zahtijevaju planiranje i obavljanje revizije tako da revizija pruži razumno uvjerenje o tome ima li u finansijskim/financijskim izvještajima/izvješćima značajnih pogrešaka, kao i da li su finansijske/financijske transakcije izvršene u skladu sa zakonskim propisima. Revizija je uključila ispitivanje, testiranje i prikupljanje dokaza koji potkrepljuju iznose i objave u finansijskim/financijskim izvještajima. Revizija je također obuhvatila ocjenu primjenjenih računovodstvenih načela i vrednovanje sveukupne prezentacije finansijskih/financijskih izvještaja/izvješća i ocjenu primjene propisa. Vjerujemo da je provedena revizija pouzdan osnov za izražavanje našeg mišljenja.
 3. Obzirom da nismo obavili reviziju finansijskih izvješća za 2001. godinu ne iskazujemo mišljenje o početnim stanjima 01.01.2002. godine sukladno sa F BiH revizijskim standardom 510.
4. Po obavljenoj re **novih prihoda putem izmjena i dopuna Proračuna po postupku za donošenje pror** viziji finansijskih/financijskih izvještaja/izvješća na dan 31.12.2002.godine, ukazujemo na slijedeće činjenice:
- **prekoračenje proračuna posebno na pozicijama: naknade troškova uposlenih, putnih troškova, izdataka za komunalne usluge i ugovorenih usluga,**
 - **sukladno Zakonu o budžetima/proračunima u F BiH Županija je bila obavezna da zbog smanjenih prihoda izvrši uravnoteženje budžeta/proračuna smanjenjem predviđenih izdataka ili pronalaženjemačuna,**
 - **sukladno Zakonu o budžetima/proračunima u F BiH i Pravilniku o knjigovodstvu budžeta/proračuna F BiH Županija je bila obvezna da uskladi stanje sredstava i njihovih izvora iskazanih u knjigovodstvu sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom,**
 - **izvršeno je isknjižavanje poreza i doprinosa na plaće i iz plaća suprotno zakonskim propisima,**
 - **Županija nije radno pravni status zaposlenih rješavala u skladu sa Zakonom prvenstveno u slučajevima isplate za povremene i privremene poslove po osnovu Ugovora sklopljenim sa istim osobama za duži vremenski period od dozvoljenog,**
 - **potrebno je preispitati opravdanost rada članova komisija i za takve poslove ne treba angažirati zaposlene kojima su takvi poslovi u opisu redovitih radnih aktivnosti u skladu sa Pravilnikom o unutarnoj organizaciji.**

Po našem mišljenju, a na osnovu provedene revizije, **finansijski/financijski izvještaji/izvješća osim napomena pod točkom 4. daju istinit i fer prikaz o finansijskom/financijskom stanju proračuna Županije Zapadnohercegovačke na dan 31.12.2002. godine.**

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl.oec.

Generalni revizor

mr.sc. Ibrahim Okanović, dipl.oec.

IZVJEŠTAJ O OBAVLJENOJ REVIZIJI

1. Uvod

Na osnovu ovlaštenja u skladu sa Zakonom o reviziji budžeta u F BiH obavljena je revizija finansijskih izvješća i usklađenosti poslovanja sa zakonskim propisima za 2002. godinu. Predmet ove revizije su bila finansijska izvješća za 2002. godinu kao i izvršene finansijske transakcije, uključujući procjenu usklađenosti sa primjenjenim zakonima i propisima.

Revizijski uvid u dokumentaciju je izvršen, sa povremenim prekidima, u periodu od 01.09 - 01.10. 2003. godine, u prostorijama Ministarstva financija u Ljubuškom.

Reviziju su obavili revizori Ureda za reviziju budžeta/proračuna u F BiH:

V. Gadžić, dipl.oec.

E. Muslić, dipl.oec

2. Opći podaci

Županija Zapadnohercegovačka (u daljem tekstu Županija) osnovana je Zakonom o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave. Županija Zapadnohercegovačka obuhvata područje od četiri općine:

- Široki Brijeg,
- Ljubuški,
- Grude,
- Posušje.

Svoje nadležnosti Županija izvršava donošenjem sopstvenih propisa i primjenom propisa F BiH.

Zakonodavnu vlast u Županiji vrši Skupština Županije, koja je sastavljena od 31 poslanika.

Nadležnost Skupštine Županije pored ostalog je i usvajanje proračuna.

Izvršnu vlast u Županiji vrši Predsjednik i Vlada Županije. Predsjednika Županije bira Skupština, postupkom koji je utvrđen Poslovníkom Skupštine.

Ministri su odgovorni za pripremanje, objavlještavanje i analiziranje proračunskih prijedloga, a Vlada priprema i predlaže proračun Županije.

Izvršenje proračuna se obavlja u Ministarstvu financija putem riznice koji je otpočeo sa radom 01.siječnja 2001. godine i koji djeluje kao organizaciona jedinica unutar Ministarstva financija .

Ministarstva Županije su:

- Ministarstvo unutarnjih poslova,
- Ministarstvo pravosuđa i uprave,
- Ministarstvo financija,
- Ministarstvo zdravstva, rada i socijalne skrbi,
- Ministarstvo prostornog uređenja, resursa i zaštite okoliša,
- Ministarstvo hrvatskih branitelja iz domovinskog rata,
- Ministarstvo gospodarstva,
- Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i športa

Sjedište Županije je u Širokom Brijegu.

Na dan 31.12.2002. godine ukupno uposlenih na nivou Županije bilo je 1849.

3. Cilj revizije

Cilj revizije finansijskih izvješća je da se utvrdi da li su finansijska izvješća pripremljena u svakom značajnom pogledu u skladu sa svom zakonskom važećom regulativom, da se da ocjena računovodstvenog sistema, kao i ocjena sistema internih kontrola u smislu, da li je prikladno postavljena za sprečavanje ili otkrivanje značajno pogrešnog prikazivanja, kao i pribavljanje realne osnove da li finansijska izvješća odražavaju točan i istinit prikaz poslovanja tokom godine i stanja na kraju godine.

Cilj revizije je postizanje potpune transparentnosti u radu, kao i javna odgovornost menadžmenta za zakonitost rada, uspješno i efikasno obavljanje, odnosno provođenje postavljenih ciljeva.

Revizija, takođe uključuje davanje preporuka za dalji rad sa posebnim naglaskom na što efikasniju i ekonomičniju zaštitu imovine i trošenje javnih sredstava putem jačanja internih kontrola.

4. Nalazi i preporuke

4.1. Usklađenost sa zakonskim propisima

U toku revizije finansijskih izvješća za 2002. godinu Županija Zapadnohercegovačka nije u potpunosti postupila sukladno važećim zakonskim propisima u slijedećim slučajevima:

- Zakonom o proračunu Županije Zapadnohercegovačke i Zakonom o izvršenju proračuna Županije Zapadnohercegovačke,
- Zakonom o radnim odnosima i plaćama službenika tijela uprave u Županiji Zapadnohercegovačkoj,
- Uredbom o naknadama i drugim materijalnim pravima rukovoditelja izvršnih organa vlasti F BiH i službenika federalnih ministarstava i drugih tijela uprave, te Uredbom o izmjenama i dopunama iste,
- Uredbom o postupku nabavke roba, uslugama i ustupanju radova,
- Uredbom o računovodstvu budžeta u F BiH,
- Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u F BiH.

Sukladno Zakonu o budžetima/proračunima u F BiH i Zakona o proračunima u ŽZH, Županija je bila obvezna da zbog umanjjenih prihoda ili primitaka Proračun uravnoteži smanjivanjem izdataka ili iznalaženjem novih prihoda. Ovo uravnoteženje Proračuna obavlja se izmjenama i dopunama proračuna po postupku za njegovo donošenje.

Izvršen je popis stalnih sredstava sa stanjem na dan 31.12.2002. godine, međutim nije izvršeno usklađivanje stanja sredstava i njihovih izvora iskazanih u knjigovodstvu sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom (inventurom) sukladno čl. 47 Zakona o budžetima/proračunima FBiH, te čl. 23 Uredbe o računovodstvu budžeta/proračuna u FBiH.

Preporuka menadžmentu:

- **Preporučuje se menadžmentu da dosljedno primjenjuje navedene zakonske, podzakonske i opće akte.**

4.2. Menadžment i sistem internih kontrola

Revizijom rada menadžmenta i sistema internih kontrola revizorski tim je izvršio procjenu da li sistem interne kontrole u skladu sa INTOSAI standardima – točka 142 pomaže zaštiti imovine i resursa, te da li se osigurava točnost i cjelovitost računovodstvenih evidencija i pouzdanost finansijskih izvješća proračunskih korisnika.

Svaki proračunski korisnik donio je svoj Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu i plaćama na temelju Zakona o upravi kojim je utvrđen način rukovođenja, ovlaštenja i odgovornosti službenika u obavljanju poslova, kao i raspored poslova po organizacionim jedinicama sa opisom poslova za svakog službenika i radnika.

U Ministarstvu financija Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu ministarstva financija i plaćama službenika, predviđena su dva radna mjesta inspektora proračunskog nadzora kao samostalni izvršitelji, koji su prema navedenoj sistematizaciji odgovorni Ministru financija. Po usmenom obrazloženju doznali smo da navedeni djelatnici rade na poslovima internog kontrolora.

Međutim, provedenom revizijom i uvidom u rad internih kontrolora konstatiramo da u 2002. godini postoji i funkcionira određeni nivo internih kontrola, ali smatramo da to nije na zadovoljavajućem nivou jer se njihov rad odnosio prvenstveno na ovjeravanje Zahtjeva za isplatu sa jedinstvenog računa riznice ZIRR-a (specifikacije dokumenata za plaćanje) i provjeri prateće dokumentacije koju proračunski korisnici dostavljaju u Ministarstvo financija radi isplate.

Revizorski tim je uočio dosta nedostataka prilikom ovjere ZIRR-ova. **Preporučuje se menadžmentu Županije da ojača sistem internih kontrola sa ciljem efikasnijeg i transparentnijeg načina rada** kao i potrebu za zaduženjem većeg broja djelatnika na obavljanju ovih poslova, obzirom da se prelaskom na riznicu obim poslova znatno povećao u samom Ministarstvu. Ministarstvo financija vodi računovodstvo za sve proračunske korisnike čije se transakcije vrše preko jedinstvenog računa riznice.

Uvidom u dokumentaciju i iz razgovora sa odgovornim osobama utvrdili smo da ne postoje interna pravila ponašanja i politika menadžmenta koja bi pobliže regulirala pojedina trošenja proračunskih sredstava, tu prvenstveno mislimo na konkretnija uputstva vezana za isplate koja se klasificiraju kao tekući transferi i kapitalni izdaci.

Posebno ističemo kapitalna ulaganja u koja se ulaže javni novac za koja nema jasnih uputstava da li se tim sredstvima stvaraju nove vrijednosti i gdje će se ta imovina evidentirati.

Sukladno Zakonu o izvršenju proračuna Županije Zapadnohercegovačke za 2002. godinu Ministarstvo financija na način propisan od starane Ministra vrši nadzor nad upotrebom proračunskih sredstava od strane korisnika proračuna.

Uvidom u organizaciju računovodstvenog sistema u Ministarstvu financija, kao i u nadzor nad finansijskim, materijalnim i računovodstvenim poslovanjem, zakonitosti i svrsishodnosti trošenja proračunskih sredstava koje obavlja ovo Ministarstvo utvrdili smo slijedeće:

U skladu sa Odlukom o uspostavljanu riznice Županije, Ministarstvo financija donijelo je Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu i plaćama službenika čijom je sistematizacijom predviđeno 37 radnih mjesta sa predviđenim koeficijentom za obračun plaće i Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija i plaćama službenika kojim su planirana još dva radna mjesta. U 2002. godini u Ministarstvu financija uposleno je 27 redovito uposlenih djelatnika i jedan djelatnik uposlen na temelju zaključenog Ugovora.

Zbog velikog obima poslova u riznici i zbog preuzimanja vođenja računovodstvenih poslova svih proračunskih korisnika ovo Ministarstvo nije u mogućnosti dovoljno kvalitetno i u zakonom utvrđenim rokovima obavljati poslove.

Za obavljanje svih računovodstvenih poslova koristi se program za knjigovodstvo. Međutim, ugovor za izradu programa i održavanje istog nije zaključen. Uvidom u funkcioniranje ovog programa i na temelju obavljenog razgovora sa osobom koja je radila program, konstatiramo da je u program ugrađena zaštita, odnosno nema nikakve mogućnosti da se proknjiženi nalozi naknadno izmjene, a da se istovremeno ne evidentira ko je izvršio izmjenu.

Nisu napravljene pisane procedure o kolanju dokumentacije. Upravo iz ovog razloga revizorski tim je uočio dosta dokumentacije koja nije protokolirana i nije ovjerena od strane ovlaštene osobe. Takođe i izdaci za neku vrstu troškova isplaćeni su bez prethodne kontrole.

Preporuka menadžmentu:

- u budućem periodu, prilikom planiranja, donošenja i izvršenja proračuna svakog proračunskog korisnika treba za namjeravana ulaganja jasno uraditi program svakog pojedinačnog ulaganja i način realizacije istog, i odrediti ko će uloženu vrijednost evidentirati da bi se na taj način zaštitila imovina od gubitka i otuđenja.
- Menadžment treba da unaprijedi funkciju interne kontrole kao skup postupaka kojih će se pridržavati svi zaposleni, u svrhu postizanja ciljeva na području :
 efikasnog poslovanja,
 pouzdanog finansijskog izvještavanja i
 usklađenosti sa primjenjivim zakonima i propisima.
- računovodstveni sustav organizirati na takav način da ažurno i korektno obavlja sve računovodstvene procese: prikupljanje dokumentacije, knjiženje, sintezu i izradu finansijskih izvještaja.

4.3. Izvršenje proračuna

4.3.1. Prihodi

U revidiranoj godini prihodi, primici i financiranje planirani su u iznosu od 52.557.939 KM, a ostvareni su u iznosu od 39.572.130 KM što u odnosu na plan čini 75,29 %.

Struktura ostvarenih prihoda i primitaka je slijedeća:

- Prihodi od poreza	31.601.809 KM
- Neporezni prihodi	7.328.228 KM
- Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	300.000 KM
- Tekuće potpore-grantovi od ostalih nivoa vlasti	342.093 KM

Pojedinačno ostvarenje prihoda u odnosu na planirane iskazujemo u slijedećoj tabeli:

Ek.kod	IZVORI PRIHODA	Planirano u 2002.god	Izvršeno u 2002.god	Odstupanje	Index
	UKUPNO PRIHODI I PRIMICI	52.557.939	39.572.130	-12.985.809	75,29
710000	PRIHODI OD POREZA	38.100.000	31.601.809	-6.498.191	82,94
711000	Porez na dobit pojed. i poduzeća	1.700.000	2.817.326	+1.117.326	165,72
	- Porez na dobit poduzeća	1.650.000	2.808.129	+1.158.129	170,18
	- Ostali por. na dobit pojed. i poduz.	50.000	9.197	-40.803	18,39
712000	Doprinosi za soc. skrb	300.000	30.056	-269.944	10,02
713000	Porezi na plaće i radnu snagu	2.100.000	1.651.626	-448.374	78,65
714000	Porez na imovinu	400.000	314.099	-85.901	78,52
715000	Domaći porezi na dobra i usluge	33.550.000	26.788.702	-6.761.298	79,85
	- Por. na prodaju dobara i usluga	28.800.000	22.162.929	-6.637.071	76,95

	- Porez na promet posebnih usl.	300.000	305	-299.695	0,10
	- Ostali por. na promet proiz. i usl.	4.450.000	4.625.471	+175.471	103,94
719000	Ostali porezi	50.000	-	-50.000	-
720000	NEPOREZNI PRIHODI	8.400.000	7.328.228	-1.071.772	87,24
721000	Prih. od poduz. aktivnosti i imovine i poz teč. razlike	2.100.000	394.052	-1.705.948	18,76
722000	Nak. i pristojbe i prihodi od pruž. javnih usluga	5.600.000	6.377.050	+777.050	113,87
723000	Novčane kazne	700.000	557.126	-142.874	79,59
811000	Kap. Prim. od prodaje stal. sred.	-	300.000	+300.000	-
732000	Tekuće potp. od ost. razina vlasti	1.000.000	342.075	-657.925	34,21
	Primljene otplate danih zajmova i povrata sudjelovanja u kapitalu	5.057.939	-	-5.057.939	-

Sukladno članku 31 Zakona o proračunima u Županiji Zapadnohercegovačkoj, Skupština Županije na sjednici održanoj 18 prosinca 2001. godine donijela je Odluku o privremenom financiranju Županije Zapadnohercegovačke za razdoblje siječanj- ožujak 2002. godine.

Skupština Županije na sjednici održanoj 28. ožujka 2002. godine donijela je Proračun ŽZH za 2002. godinu i u »Narodnim novinama ŽZH» dana 29. ožujka 2002. godine objavila prijedlog Proračuna za 2002. godinu u iznosu od 57.134.000 KM gdje su prihodi i primici uravnoteženi sa ukupnim izdacima.

Uvidom u financijska izvješća za 2002. godinu i Godišnji iskaz o izvršenju proračuna (obrazac GIB) utvrdili smo da su planirani prihodi i primici prikazani u iznosu manjem od onog koji je objavljen u Narodnim novinama.

Po obrazloženju odgovornih osoba u Ministarstvu saznali smo da je napravljen ovakav prikaz iz razloga što se kod planiranja Proračuna za 2002. godinu računalo da će se pokriće deficita iz ranijih godina isfinancirati iz kredita (zaduženja) i očekivanih tekućih prihoda od naplaćenih potraživanja, kao i iz blokiranih sredstava u Hercegovačkoj banci.

Revizorski tim uočio je da Županija kod planiranja sredstava za **kapitalne izdatke** u Proračunu za 2002. godinu nije planirala ova sredstva po pojedinim proračunskim korisnicima već ih je planirala u ukupnom iznosu od 4.100.000 KM. Za ovakvo planiranje dobili smo obrazloženje da su postupili na ovaj način iz razloga što se u 2002. godini planiralo ulagati u izgradnju zgrada za smještaj Županijske administracije i u održavanje i rekonstrukciju regionalnih cesta i cestovnih objekata, te da će Vlada svojim pojedinačnim Odlukama sva planirana sredstva za kapitalne izdatke usmjeravati na proračunske korisnike tokom godine.

Predlažemo menadžmentu Županije Zapadnohercegovačke da u budućem periodu prilikom planiranja, donošenja i izvršenja Proračuna svako ministarstvo za namjeravana ulaganja jasno utvrdi Program svakog pojedinačnog ulaganja i način realizacije istog, te da Program preda Vladi na usvajanje. Ovakvim načinom štiti se imovina od gubitaka i otuđenja.

Preporuka menadžmentu:

- proračunski korisnici dužni su da poštuju odredbe Zakona o proračunima/budžetima u F BiH i Zakona o izvršenju proračuna/budžeta u F BiH te da usklade rashode sa odobrenim Proračunom sukladno članku 8 Zakona o proračunima/budžetima u F BiH
- prilikom izrade financijskih izvješćaja postupati sukladno Zakonu o proračunima/budžetima u FBiH.

Osnov naplate **poreznih prihoda** je Zakon o pripadnosti javnih prihoda u F BiH, Pravilnik o načinu uplate javnih prihoda Proračuna i vanproračunskih fondova na teritoriji F BiH i Zakon o pripadnosti javnih prihoda u Županiji Zapadnohercegovačkoj i financiranju Županije Zapadnohercegovačke što se ostvaruje putem riznice ove Županije.

Županija nije imala uticaj na ostvarenje poreznih prihoda jer naplatu poreza kao glavnog izvora prihoda kontrolira Porezna uprava.

Porezni prihodi Proračuna u 2002. godini ostvareni su u ukupnom iznosu od 31.601.809 KM što je za 17,06% manje od planiranih. Najveće odstupanje u odnosu na plan evidentirano je kod poreza na promet dobara i usluga. U odnosu na planirana sredstva ovi prihodi ostvareni su manje za 6.637.071 KM ili 23,05%.

Znatno smanjenje evidentno je i kod prihoda od poreza na plaću i radnu snagu gdje je ostvarenje u odnosu na plan manje za 21,35 %, a manje je i u odnosu na ostvarenje prethodne godine. Iz razgovora sa odgovornim osobama doznali smo da je ovo smanjenje prvenstveno proizašlo kao posljedica »rada na crno« kao i plaćanja poreza na plaće na umanjenu neto osnovicu za plaću, kao i nelikvidnost poreznih obveznika.

Neporezni prihodi Proračuna u 2002. godini ostvareni su u iznosu od 7.328.228 KM što je u odnosu na plan manje za 12,76%.

Struktura neporeznih prihoda je slijedeća:

-prihodi od poduzetničke aktivnosti i imovine	394.052 KM
-naknade i pristojbe i prihodi od pruž. javnih usluga	6.377.049 KM
-novčane kazne neporezne prirode	557.125 KM

Proračunom za 2002. godinu planirani su **prihodi od privatizacije** u iznosu od 2.000.000 KM, a ostvareni su u iznosu od 314.238 KM što je manje od planiranih za 1.685.762 KM ili 84,30%.

Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da se sa računa Agencije za privatizaciju koji je otvoren kod Zagrebačke banke BiH d.d. na temelju Odluke o korištenju novčanih sredstava ostvarenih prodajom poduzeća u postupku privatizacije iz nadležnosti Agencije za privatizaciju u Županiji Zapadnohercegovačkoj **izvršio prijenos novčanih sredstava na Jedinstveni račun riznice u iznosu od 179.565 KM i iznosu od 134.673 KM što ukupno čini iznos od 314.238 KM.** Naime, sukladno Odluci ova sredstva trebala su se koristiti za financiranje razvoja zapošljavanja kao i za financiranje infrastrukture na području Županije. **Iz razgovora sa odgovornim osobama i uvidom u knjigovodstvenu evidenciju, doznali smo da su sredstva utrošena za plaćanje neizmirenih obveza, i samim tim nisu namjenski utrošena.**

Na temelju Naputka o deponiranju i raspolaganju novčanim sredstvima ostvarenim prodajom poduzeća i banaka na teritoriji F BiH i Odluke o usmjeravanju sredstava ostvarenih prodajom poduzeća iz nadležnosti Agencije za privatizaciju u Županiji Zapadnohercegovačkoj **definirano je, da se novčana sredstva ostvarena prodajom poduzeća usmjere na poseban ESCROW račun Proračuna Županije koji je Ministarstvo financija bilo dužno otvoriti.** Međutim, nemamo uvida da je ESCROW račun otvoren, a pojašnjenje koje su nam dali u Agenciji jeste da su sredstva doznačena na ESCROW račun o čemu nemamo dokaza.

Naknade, pristojbe i prihodi od pružanja javnih usluga planirani su u iznosu od 5.600.000 KM, a ostvareni u iznosu od 6.377.050 KM što je u odnosu na planirana sredstva veće za 13,87 %.

U ovim prihodima sadržane su **cestovne naknade** u iznosu od 3.194.988 KM.

Odlukom o načinu raspodjele sredstava iz posebnih naknada za puteve na području Županije Zapadnohercegovačke koju je donijela Vlada Županije, prihodi po ovom osnovu u periodu od 01.01-25.04.2002. godine u cjelosti su se raspoređivala u korist Proračuna Županije, što nije u skladu sa Zakonom o cestama F BiH.

Pri Ministarstvu gospodarstva u 2002. godini formirana je Uprava za ceste koja ima otvoren račun u Zagrebačkoj banci BH d.d. Prihodi ostvareni po osnovu naknada za ceste uplaćivali su se na jedinstveni račun riznice odakle su se sredstva doznlačavala na račun pomenute Uprave za ceste sa kojeg se vršilo plaćanje za izvedene radove, rekonstrukciju, održavanje puteva.

Revizorski tim je mišljenja da postojanje ovog računa nije sukladno Odluci o uspostavi riznice i Odluci o uspostavi jedinstvenog računa riznice, kao ni Zakonu o izvršenju Proračuna.

U 2002. godini iskazani su **kapitalni primici** u iznosu od 300.000 KM, a ostvareni su prodajom dijela zgrade. Uvidom u dokumentaciju revizorski tim je utvrdio da je Vlada Županije Zapadnohercegovačke donijela Odluku o prodaji dijela poslovne zgrade u Grudama Zavodu za zapošljavanje sa kojim je sačinila kupoprodajni ugovor dana 31.12.2002. godine u iznosu od 302.165 KM.

Ugovor je dostavljen nadležnom Javnom pravobraniteljstvu koji je potvrdio valjanost istog. Istog dana Vlada ŽZH je zaključila ugovor o zajmu sa Zavodom za zapošljavanje kojim Zavod za zapošljavanje kao zajmodavac daje Vladi zajmoprimcu pozajmicu u iznosu od 300.000 KM.

U kupoprodajnom ugovoru definirano je da se pozajmica uračuna kao dio isplate ukupnog iznosa ugovorene kupoprodajne cijene što je i učinjeno, a preostali dio iznosa kupac je isplatio prodavatelju u zakonski ugovorenom roku.

Revizorskom timu nije data na uvid dokumentacija oko zakonskog provođenja postupka prodaje imovine.

Planirane tekuće potpore od ostalih razina vlasti u iznosu od 1.000.000 KM nisu u potpunosti realizirane. Naime, Županija je planirala donacije iz proračuna F BiH koje nisu realizirane, a ostvareni iznos od 342.075 KM odnosi se na primljene donacije iz Republike Hrvatske.

Uvidom u dokumentaciju u Ministarstvu hrvatskih branitelja iz domovinskog rata utvrdili smo da je ovo Ministarstvo u 2002. godini imalo **otvoren račun kod Zagrebačke banke BiH d.d.**

Na ovaj račun sredstva je uplaćivalo Federalno ministarstvo za pitanja branitelja i invalida domovinskog rata da bi se na temelju Odluke o načinu obračuna naknade za RVI, ranjene, ozlijeđene, povrijeđene i oboljele pripadnike HVO te članove obitelji poginulih i nestalih branitelja HVO-a obračunavala i isplaćivala mjesečna naknada.

Po usmenom obrazloženju odgovornih osoba u Ministarstvu doznali smo da se isplata ove vrste naknada na ovakav način vrši od travnja 2000. godine pa sve do danas.

Preko istog računa obavljala se i slijedeća transakcija.

Na temelju Ugovora sklopljenog između Vlade Županije i Republike Hrvatske, Ministarstvu hrvatskih branitelja iz domovinskog rata uplaćena su sredstva na ime financijske potpore za provedbu Programa pomoći pri stambenom zbrinjavanju stradalnika domovinskog rata u iznosu od 3.354.000 KM. Ova sredstva uplaćena su takođe na račun ovog Ministarstva otvorenog kod Zagrebačke banke BiH d.d.

Iz razgovora sa odgovornim osobama doznali smo da ovo Ministarstvo nije sačinilo godišnja izvješća za 2002. godinu što je bilo u obvezi obzirom da je u 2002. godini imalo otvoren račun kod banke, te kao proračunski korisnik bilo dužno sačiniti periodiče i godišnji izvještaj sukladno Zakonu o proračunima/budžetima u F BiH i Pravilniku o financijskom izvještavanju i godišnjem obračunu u F BiH.

Revizorski tim je mišljenja da postojanje ovog računa nije sukladno Odluci o uspostavi riznice i Odluci o uspostavi jedinstvenog računa riznice, kao ni Zakonu o izvršenju Proračuna.

Preporuka menadžmentu:

- da se sukladno Zakonu o proračunima/budžetima u F BiH i Zakonu o Proračunima u ŽZH, ukoliko u toku proračunske godine dođe do smanjenja prihoda ili povećanja rashoda izvrši uravnoteženje Proračuna smanjenjem predviđenih izdataka ili pronalaženjem novih prihoda;
- da Ministarstvo financija više surađuje sa Poreznom upravom kako bi poduzeli adekvatnije mjere u cilju što bolje naplate javnih prihoda;
- da su nadležna ministarstva i proračunski korisnici odgovorni za potpuno i blagovremeno uplaćivanje svih prihoda i primitaka na Jedinsteni račun riznice sukladno Odluci o uspostavi riznice i Odluci o uspostavi jedinstvenog računa riznice.

4.3.2. Rashodi

Uvidom u financijska izvješća za 2002. godinu ukupno ostvareni rashodi i izdaci Županije iznose 48.750.011 KM što je u odnosu na plan više za 5,00%.

Obzirom da su prihodi i primici u odnosu na plan manji za 24,71% znači da nije izvršeno uravnoteženje rashoda sa ostvarenim prihodima i primicima.

Uvidom u knjigovodstvenu dokumentaciju i obrazac Račun prihoda i rashoda za 2002. godinu, iskazani deficit odnosno višak rashoda nad prihodima iznosi 6.349.441 KM, te zajedno sa iskazanim viškom rashoda nad prihodima koji je ostvaren u prethodnoj godini, na dan 31.12.2002. iznosi 20.708.659 KM.

Uvidom u dokumentaciju revizorski tim je uočio da je temeljem Odluke Vlade broj 01-201/02-22-5 od 18. travnja 2002. godine izvršeno protuzakonito isknjižavanje dijela viška rashoda nad prihodima te je tako umanjen deficit u iznosu od 7.056.321 KM na ime isknjižavanja obveza poreza i doprinosa na plaću iz 2001. godine i iznos od 46.902 KM na ime ispravke pogrešnog knjiženja. **Uzimajući u obzir ovakvo evidentiranje u knjigovodstvu koje nije provedeno u skladu sa zakonskim propisima, deficit bi bio još veći i na dan 31.12.2002. godine iznosio bi 27.811.883 KM.**

U toku revizije nije prezentirana dokumentacija na osnovu koje bi se moglo zaključiti da su Vlada i Ministarstvo financija poduzeli adekvatne mjere za iskazano pokriće deficita.

Ukupni rashodi i izdaci u 2002. godini u odnosu na plan utrošeni su na slijedeće korisnike:

Proračunski korisnici	Odobreno	Utrošeno	Index
Skupština Županije	465.500	422.512	90,76
Ured Župana	245.400	239.534	97,61
Vlada Županije	1.155.000	1.451.503	125,67
Min. unutrašnjih. posl.	8.961.100	9.590.405	107,02
Min pravosuđa i uprave	3.045.700	2.872.868	94,30
- Min pravos. i uprave	256.200	295.394	115,30
- Pravosudna tijela	2.789.500	2.577.474	92,40
Min. financija	1.040.800	1.060.984	101,90
- Min. financija	826.100	865.593	104,78
- Agencija za priv.	214.700	195.391	91,00
Min. zdrav. i soc. skrbi	2.844.100	1.944.134	68,40
- Min. zdravstva	326.400	337.916	103,53
- Socijalna skrb	2.470.000	1.557.202	63,04
- Zavod za javno zdrav.	47.700.	49.016	102,76
Min. prost. uređ.	436.900	469.200	107,40
Min. bran. dom. rata	472.800	394.779	83,50
Min. gospodarstva	1.026.600	1.035.609	100,93

Upr. za geo. imo. pra. p	159.300	158.841	99,71
Upr. za civ. zaštitu	56.200	62.257	110,77
Min.prosv.znan. i kultur	17.598.100	18.718.864	106,40
-Min. prosv. znan.i kult	774.300	806.220	104,12
- Osnovne škole	11.610.000	12.611.473	108,62
- Srednje škole	5.067.500	5.171.717	102,06
Kulturne i povije. insti	146.300	129.453	88,48
Ostale institucije	4.818.500	3.759.329	78,02
Kapitalni izdaci	4.100.000	6.569.193	160,22
UKUPNO	46.426.000	48.750.011	105,00

Iz prethodne tabele vidljiva je potrošnja proračunskih sredstava po korisnicima proračuna u 2002.godini. Revizorskom timu prezentirano je Izvješće o izvršenju Proračuna Županije za 2002. godinu kojeg je utvrdila Vlada Županije na 6. sjednici održanoj 16. svibnja 2003. godine. Takođe nam je prezentiran dokumanat kojim je Vlada izvjestila Skupštinu Županije da se o pomenutom Izvješću raspravlja na narednoj sjednici Skupštine Županije. Skupština je donijela Zaključak o prihvatanju Izvješća o izvršenju Proračuna Županije Zapadnohercegovačke za 2002. godinu na 7. sjednici koja je održana 28. listopada 2003. godine.

Struktura planiranih i ostvarenih rashoda i izdataka u 2002. godini je slijedeća:

Ek.kod	RASHODI	Planirano u 2002.god	Izvršeno u 2002.god	Odstupanje	Index
	UKUP. RASHODI I IZDACI	46.426.000	48.750.011	+2.324.011	105,0
	A.TEKUĆI RASHODI	42.326.000	42.180.819	+145.181	99,6
611000	Plaće i naknade plaće	27.918.900	29.115.459	+1.196.559	104,2
611100	Bruto plaće i naknade	22.432.300	22.490.521	+58.221	100,2
611200	Naknade troškova uposlenih	5.486.600	6.624.938	+1.138.338	120,7
612000	Doprinosi poslodavca	2.436.200	2.559.184	+122.984	105,0
613000	Izdaci za materijal i usluge	3.957.400	4.374.333	+416.933	110,5
613100	Putni troškovi	229.600	280.708	+51.108	122,2
613200	Izdaci za energiju	403.300	475.186	+71.886	117,8
613300	Izdaci za komunalne usluge	470.800	681.699	+210.899	144,7
613400	Nabavka materijala	676.100	504.201	(171899)	74,5
613500	Izdaci za usluge prij. i goriva	635.600	639.199	+3.599	100,5
613600	Unajmlj. imovine i opreme	57.400	55.400	(2.000)	96,5
613700	Izdaci za tekuće održavanje	474.000	503.984	+29.984	106,3
613800	Izd. za os. bank.usl. i teč. raz	469.800	435.194	(34.606)	92,6
613900	Ugovorene usluge	540.800	798.762	+257.962	147,7
614000	Tekući grantovi	7.693.500	5.710.305	(1.983.195)	74,2
614200	Grantovi pojedincima	1.190.000	1.182.554	(7.446)	99,3
614300	Grantovi neprofitnim organiz.	5.668.500	4.523.301	(1.152.645)	79,7
614400	Subvencije javnim poduzeć.	800.000	4.450	(795.550)	0,5
616000	Izdaci za kam. i ost. nakn.	320.000	421.538	101.538	131,7
616300	Kam. na domaće. pozajmlj.	-	421.038	+421.038	-
	B. KAPITALNI IZDACI	4.100.000	6.569.192	2.469.192	160,2
821000	Izdaci za nab. stalnih sred.	4.100.000	3.128.441	(971.559)	76,3
	Nabavka građevina	-	2.184.465	2.184.465	-
	Nabavka opreme	-	853.683	853.683	-
	Nab. stal.sred.u obliku prava	-	9.000	9.000	-

	Rekons. i investic.održavanje	-	81.293	81.293	-
615000	Kapitalni grantovi	-	3.440.752	3.440.752	-
615200	Kap. grant pojed. i nepr.org.	-	3.440.752	3.440.752	-
	VIŠAK RASHODA NAD PRIHODIMA		9.177.881	9.177.881	-
	UKUPNI RASHODI I IZDACI	46.426.000	48.750.011	+2.324.011	105,0

Značajnije napomene vezane za rashode

4.3.2.1.Bruto plaće

Izdaci za bruto plaće i naknade (neto plaće, naknade, doprinosi iz plaća i porez na plaće) obračunati su u iznosu od 22.490.521 KM, što je u odnosu na plan veće za 58.221 KM ili 0,20 %. Ukupni izdaci po osnovu plaća za 1849 uposlenih iznosi 25.049.704 KM.

Obračun plaća i obračun obveza poreza i doprinosa na plaću i iz plaća vršen je sukladno Zakonu o porezu na plaću i Zakonu o doprinosima.

Metodom uzorka izvršen je uvid u platne liste za mjesec siječanj, svibanj i prosinac 2002.godine.

Uvidom u dokumentaciju revizorski tim utvrdio je slijedeće:

Obveze po osnovu plaća za 2001. godinu evidentirane su knjigovodstveno sa stanjem na dan 01.01.2002. godine. Odlukom Vlade ŽZH o privremenom evidentiranju obveza iz 2001. godine po osnovu obračunatih doprinosa i poreza na plaće i iz plaća uposlenih kod svih korisnika koji se financiraju iz proračuna ŽZH izvršeno je protuzakonito isknjižavanje navedenih obveza u iznosu od 7.056.316,26 KM.

U 2002. godini izvršeno je izmirenje obveza za doprinos za zdravstveno osiguranje iz 2001. godine u iznosu od 400.000,00 KM koje je rasknjiženo po korisnicima.

Isknjižavanje navedenih doprinosa izvršeno je na poziciji neraspoređenog viška prihoda nad rashodima.

Obveze za obračunati beneficirani radni staž za 2001. godinu pomenutom Odlukom Vlade nisu isknjižene.

U 2002. godini plaće su se obračunavale na temelju Zakona o radnim odnosima i plaćama službenika tijela Uprave u Županiji Zapadnohercegovačkoj i na osnovu Rješenja o zasnivanju radnog odnosa i utvrđivanju koeficijenta za obračun plaće.

Porezi i doprinosi obračunavali su se u punom iznosu na neto osnovicu plaće i na taj način sačinjavala Specifikacija uz isplatu plaće koja se nije dostavljala u banku prilikom isplate.

Neto plaća isplaćivala se na tekući račun svakog uposlenika bez plaćanja obveza po osnovu obračunatih poreza i doprinosa.

Uvidom u dokumentaciju, revizorski tim je utvrdio da se za siječanj, veljaču i ožujak 2002. godine, izvršila uplata na ime obračunatih doprinosa za mirovinsko i invalidsko osiguranje iz plaća i na plaću. Na dan 31.12.2002. godine takođe je izvršena i uplata na ime doprinosa za mirovinsko i invalidsko osiguranje iz plaća i na plaću, ali na minimum zakonske plaće tj.na 55 % od prosječne plaće na nivou F BiH po posljednje objavljenom podatku. Ostali doprinosi nisu plaćeni i u knjigovodstvu su evidentirani kao obveza iz 2002. godine, odnosno početno stanje na dan 01.01.2003. godine.

Uvidom u personalnu dokumentaciju i Rješenja o zasnivanju radnog odnosa, metodom slučajnog uzorka izvršen je uvid u pojedina Ministarstva i Uprave. Utvrđeno je da se u 2002. godini vršio prijem uposlenika bez raspisivanja natječaja odnosno oglasa. Uvidom u dosije jednog djelatnika u Ministarstvu unutarnjih

poslova revizorski tim je zamjetio da mu je napravljeno nekoliko rješenja o rasporedu na radna mjesta sa različitim koeficijentima. Po usmenom obrazloženju odgovornih osoba iz Ministarstva saznali smo da su se za pomenutu osobu izdavala Rješenja iz razloga što se nije dobila suglasnost IPTF-a na imenovana radna mjesta ovog djelatnika, te je s toga bilo neophodno pomenutog djelatnika rasporediti na drugo radno mjesto.

Uvidom u personalnu dokumentaciju i Rješenja o zasnivanju radnog odnosa, revizorski tim je u Ministarstvu financija uočio da je **u 2002. godini zaključen Ugovor o obavljanju studijsko analitičkih i savjetodavnih poslova za obavljanje poslova koji su predviđeni Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji i sistematizacijom radnih mjesta.** Ovo radno mjesto već duže vrijeme je popunjeno na ovaj način, a u Izvješću o obavljenoj reviziji za 2000. godinu data je preporuka da se ovo radno mjesto popuni na Zakonom propisani način.

Također u 2002. godini jedan djelatnik je zasnovao radni odnos na neodređeno vrijeme bez prethodno raspisanog oglasa što nije u skladu sa Zakonom.

Uvidom u personalnu dokumentaciju Uprave za geodetske i imovinsko pravne poslove, revizorski tim izvršio je uvid u dosije djelatnice kojoj je napravljeno Rješenje za prijem u radni odnos na određeno vrijeme bez prethodno raspisanog natječaja. Rješenje je dato do povratka djelatnice s porodiljskog bolovanja. Navedena djelatnica iako nije odradila pripravnički staž Rješenjem je raspoređena na radno mjesto stručnog suradnika za imovinsko pravne poslove što nije sukladno Zakonu o radnim odnosima i plaćama službenika tijela uprave u ŽZH.

U Upravi za geodetske i imovinsko pravne poslove revizorski tim je uočio i Rješenje o zasnivanju radnog odnosa na određeno vrijeme takođe bez prethodno raspisanog oglasa što nije sukladno Zakonu o radnim odnosima i plaćama službenika tijela uprave u ŽZH.

4.3.2.2. Naknade troškova zaposlenih i skupštinskih zastupnika

Naknade troškova zaposlenih planirane su u iznosu od **5.326.600 KM**, a ostvarene u iznosu od **6.624.938 KM**, što predstavlja prekoračenje u odnosu na plan za 1.298.338 KM ili 24,37 %.

Ove naknade sastoje se od slijedećeg:

Naknade za prevoz sa posla i na posao	1.217.848,58
Naknade za topli obrok tokom rada	2.979.213,82
Naknade za komisije	8.720,00
Otpremnine zbog odlaska u mirovinu	130.831,30
Jubilarnе nagrade	33.940,00
Pomoć u slučaju smrti	241.788,29
Naknada za bolovanje preko 45 dana	42.704,09
Porez po ug o djelu i na honorar	313.658,69
Naknade za privr. i povr posl.	1.512.511,58
Naknade skupš. zastupnicima	143.722,00
Ukupno	6.624.938,35

Ove naknade isplaćene su u iznosu od 1.217.848 KM. Ova vrsta naknada isplaćivala se na temelju Odluke o naknadama iz osnova materijalnih prava uposlenih kod korisnika Proračuna u Županiji. Razlog ovako visokih isplata na ime ovih naknada je zbog toga što su u četiri općine raspoređena po dva ministarstva te samim tim povećani su troškovi prijevoza na posao i sa posla. Isplata ovih naknada vršena je u skladu sa propisima.

- **Naknade za prijevoz na posao i sa posla**

- **Naknade za topli obrok**

Naknade za topli obrok isplaćene su u iznosu od 2.979.213 KM na temelju sačinjenih spiskova koje je potrebno uredno ovjeravati i potpisivati. Metodom uzorka revizorski tim je utvrdio da su isplate vršene u skladu sa važećom zakonskom regulativom.

Međutim, u Ministarstvu financija utvrđeno je da je vršena isplata naknade za topli obrok za jednog djelatnika koji je zasnovao radni odnos na temelju zaključenog ugovora kao vanjski suradnik, a kojem se redovito u 2002. godini isplaćivala naknada za topli obrok.

- **Otpremnine zbog odlaska u mirovinu**

Ova vrsta naknada isplaćena je u iznosu od 130.831 KM. Isplate su vršene na temelju Rješenja nadležnog proračunskog korisnika Zakonu.

- **Jubilarnе nagrade**

U okviru ove pozicije evidentiran je iznos od 33.940 KM na ime isplate jubilarnih nagrada za stabilnost u radu za uposlene u osnovnim i srednjim školama. Jubilarne nagrade isplaćene su na temelju donijetih Rješenja i Kolektivnog ugovora. Iz razgovora i uvidom u dokumentaciju smo doznali da se jubilarne nagrade po ostalim korisnicima Proračuna nisu isplaćivale.

- **Pomoću slučaju smrti**

U okviru ove pozicije evidentiran je iznos od 241.788 KM na ime isplate pomoći u slučaju smrti. Ove isplate su vršene na temelju zahtjeva pojedinaca i druge potrebne dokumentacije.

Revizorski tim je utvrdio da su u ovom iznosu uključene i isplate od **15.400 KM** na temelju Zaključaka koje je donijela Vlada Županije. **Navedene isplate odnose se na jednokratne novčane pomoći pojedincima te ih je trebalo i evidentirati na poziciji tekućih transfera pojedincima.**

- **Naknade za privremene i povremene poslove**

U okviru ove pozicije evidentirane su naknade za privremene i povremene poslove u iznosu od **1.512.511 KM**, a odnosi se na naknade po osnovu Ugovora o privremenim i povremenim poslovima, Ugovora o djelu, Rješenja o formiranju komisija i honorarnog rada. Uvidom u dokumentaciju revizorski tim je utvrdio da se na obračunate neto naknade obračunava porez po stopi od 30%.

Ovakav način obračunavanja poreza nije u skladu sa Zakonom o porezu na plaće koji propisuje da se na dodatna primanja iz redovnog rada obračunava porez po stopi od 50%.

Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da su obračunate naknade po osnovu honorarnog rada u iznosu od 885.982 KM i na ove naknade obračunat je porez po stopi od 30% koji nije plaćen. Takođe i na ovu vrstu naknada trebalo je obračunati porez po stopi od 50%.

Naknade isplaćene po osnovu sklopljenih ugovora o djelu iznose 142.175 KM. Metodom uzorka utvrdili smo da se na neto isplate takođe obračunao pripadajući porez na promet proizvoda koji nije plaćen u punom iznosu (plaćanje poreza izvršeno je za tri mjeseca). Porez na promet usluga nije obračunat što nije sukladno Zakonu o porezu na promet proizvoda i usluga.

- **Naknade skupštinskim zastupnicima**

Ove naknade isplaćene su u iznosu od 143.722 KM. Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo isplatu paušala za tri zastupnika u Skupštini Županije za period od 08.02.2001. godine do 28.02.2002. godine u iznosu od 11.700 KM, bez popratne dokumentacije. Navedeni zastupnici kojima je naknada isplaćena nisu navedeni

u **Odluci o utvrđivanju liste zastupnika** sa koje bi se vidjelo da su oni zastupnici u Skupštini. Ova isplata odnosi se na 2001. godinu, a tereti troškove 2002. godine čime je narušeno načelo akrealne osnove.

Revizorski tim je uočio i isplatu paušala zastupnicima u Skupštini za travanj i svibanj 2002. godine u iznosu od 17.761 KM, te za srpanj 2002. godine u iznosu od 10.538 KM iz kojih se ne može točno utvrditi šta je sve sadržano u ovom iznosu, odnosno ne može se utvrditi točan broj održanih sjednica kao ni isplate pojedinim osobama koje nisu Odlukom utvrđene na listi zastupnika.

Naprijed navedene isplate po osnovu Naknada troškova zaposlenih u 2002. godini nastale su na temelju Odluka u nadležnim ministarstvima, a koje su bitno uticale na prekomjerno trošenje proračunskih sredstava u odnosu na planom predviđena sredstva koja je odobrila Skupština Županije.

Preporuka menadžmentu:

- da se iz proračunskih sredstva isplaćuju izdaci koji su planirani u Proračunu i to do visine utvrđene u njegovom posebnom dijelu;
- prava uposlenih djelatnika rješavati u skladu sa Zakonom o radnim odnosima i plaćama službenika tijela uprave.

4.3.2.3. Izdaci za materijal i usluge

Izdaci za materijal i usluge planirani su u iznosu od 3.957.400 KM, a ostvareni u iznosu od 4.374.333 KM, što predstavlja povećanje za 10,5 % od planiranih sredstava.

Struktura ostvarenih rashoda:

Putni troškovi	280.708,35
Izdaci za energiju	475.185,92
Izdaci za komunalne usluge	681.699,25
Nabavka materijala	504.201,21
Izdaci za usluge prevoza i goriva	639.198,86
Unajmljivanje imovine i opreme	55.400,00
Izdaci za tekuće održavanje	503.983,87
Izd. za osigura. i banka. usluge pl. prometa	435.193,72
Ugovorene usluge	798.762,26
Ukupno	4.374.333,44

• Putni troškovi

Na ime putnih troškova u 2002. godini utrošeno je 280.708 KM što čini 6,42% ukupnih izdataka za materijal i usluge.

Metodom uzorka i uvidom u obračun i isplatu putnih naloga u Ministarstvu financija utvrđeno je da se u pojedinim slučajevima putni nalozi nisu u potpunosti popunjavali tj. nema potpisa naredbodavatelja kod izdavanja naloga za službeno putovanje, nema broja i datuma izdavanja naloga, računi koji se isplaćuju kroz putni nalog nisu specificirani na nalogu i nemaju uredne ovjere od strane izdavatelja računa, nema potpisa podnositelja računa, što sve nije u skladu sa članom 22. Uredbe o naknadama za putne troškove. Ovako popunjeni putni nalozi isplaćivali su se kroz blagajnu bez prethodne ovjere odgovorne osobe.

- **Izdaci za komunalne usluge**

U okviru ove pozicije najznačajniju stavku predstavljaju izdaci za telefon i poštanske usluge. Metodom uzorka i uvidom u dokumentaciju u Ministarstvu unutarnjih poslova revizorski tim je utvrdio da se na poziciji telefonskih usluga evidentiralo plaćanje računa za mobitele koji glase na ime i koji nisu vlasništvo pomenutog Ministarstva.

- **Izdaci za usluge prevoza i goriva**

Kod nabavke goriva u 2002. godini revizorski tim je utvrdio da se nije u potpunosti poštovala Uredba o postupku nabavke roba, uslugama i ustupanja radova. Takođe, nisu donijeta interna pisana pravila oko zaduženja službenih vozila ministarstava i ograničenja potrošnje goriva.

- **Izdaci za tekuće održavanje**

U okviru ovih izdataka najveću stavku čine izdaci za održavanje i opravku vozila u iznosu od 406.877 KM. Održavanje vozila najvećim dijelom provođeno je u Ministarstvu unutarnjih poslova. Postupak odabira najpovoljnijeg ponuđača nije proveden, a revizorskom timu nije dat na uvid Ugovor sklopljen sa dobavljačem koji bi provodio generalno održavanje vozila.

Na istoj poziciji evidentirani su i izdaci za izvođenje građevinskih radova na održavanju zgrade osnovne škole u Studencima u iznosu od 18.815,88 KM. Postupak odabira najpovoljnijeg ponuđača za izvođenje ovih radova nije se provodio.

- **Izdaci za osiguranje, bankarske usluge platnog prometa**

Na ime izdataka za osiguranje djelatnika u Županiji u 2002. godini utrošeno je 369.510 KM. Za osiguranje osoba u 2002. godini uplaćeno je «Hercegovina osiguranju» iznos od 230.000 KM.

U Izvještaju prethodne revizije data je preporuka da se preispita osnovanost oko zaduženja Županije po ovom osnovu. Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da je u svibnju 2002. godine Vlada donijela novi Zaključak da se sa osiguravajućom kućom «Hercegovina osiguranje» zaključi Ugovor o višegodišnjem osiguranju djelatnika Županije od nezgode u trajanju od sedam godina. Pomenuti Zaključak je realiziran i na ime izdataka osiguranja od nezgode u 2002. godini evidentiran je iznos od 139.510 KM.

- **Ugovorene usluge**

Metodom uzorka, tim za reviziju je ustanovio da su u knjigovodstvu evidentirani računi na ime korištenja ugostiteljskih usluga, koji nisu protokolirani i ovjereni na propisan način, odnosno na računu nije naznačeno ko je koristio uslugu i nema ovjere ovlaštene osobe koja odobrava isplatu.

Uočeno je takođe, da su evidentirani i neki računi na kojima nije naznačeno na koga glase, nema broja računa, nema protokola ni specifikacije iz koje se može vidjeti da se radi o uslugama reprezentacije, nema ovjere osobe koja je koristila usluge kao ni ovjere ovlaštene osobe koja odobrava isplatu, što ukazuje na potrebu još većeg jačanja sustava interne kontrole. Revizijom je utvrđeno da ne postoje interna pravila kojima bi se regulirao način i visina korištenja sredstava za reprezentaciju.

Uvidom u dokumentaciju revizorski tim je uočio da se na ovoj poziciji evidentirala isplata na ime plaće i troškova spora djelatniku MUP-a u iznosu od 20.000 KM. Isplata je izvršena na temelju Rješenja koje je donio sudac općinskog suda u Ljubuškom i na temelju sačinjenog Sporazuma između MUP i djelatnika

tog Ministarstva. Ovim Sporazumom MUP se obvezao djelatniku isplatiti iznos od 20.000 KM na ime plaće za razdoblje od 12.04.1995. do 01.09.2001. godine.

Uvidom u knjigovodstvenu dokumentaciju revizorski tim je utvrdio da se iznos od 20.000 KM evidentirao na poziciji ugovorenih usluga.

Preporuka menadžmentu:

- korisnici treba da koriste sredstva samo za namjene koje su određene Proračunom, i to do visine utvrđene u njegovom Posebnom dijelu;
- dosljedno primjenjivati odredbe člana 21. Uredbe o računovodstvu proračuna F BiH i člana 40. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u F BiH koji se odnose na priznavanje;
- u oblasti radnih odnosa dosljedno primjenjivati Zakon o radnim odnosima i plaćama službenika tijela uprave u Županiji, Zakon o porezu na plaće, Zakona o doprinosima;
- poreske obveze izmirivati sukladno zakonskim propisima;
- preispitati opravdanost rada članova komisija i da se za rad na takvim poslovima ne angažiraju zaposleni kojima su takvi poslovi u opisu redovnih radnih aktivnosti sukladno
- Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji;
- obračun putnih troškova uskladiti sa Uredbom o naknadama za putne troškove;
- nabavku materijala, roba, usluga i izvođenje radova vršiti sukladno Uredbi o postupku nabavke roba, uslugama i ustupanju radova;
- donijeti pisana pravila kojima će se utvrditi način i visina utroška goriva i sredstava za tekuće održavanje.

4.3.2.4. Tekuće potpore

Tekuće potpore u 2002. godini planirane su u iznosu od 7.693.500 KM, a ostvarene su u iznosu od 5.710.305,00 KM što je u odnosu na plan manje za 1.983.195,00 KM ili 25,78%.

Struktura tekućih prenosa (grantova) prikazana je u slijedećoj tabeli:

R.br.	Tekući grantovi	Planirano za 2002.	Ostvareno u 2002. g.	Index
1	Sredstva institucije kulture	368.000	370.720	100,7
2	Sredstva za programe kulture	100.000	101.558	101,6
3	Sredstva za šport	100.000	299.729	299,7
4	Pomoć pojedincima	225.000	363.471	161,5
5	Sred. za branitelje i udruge branitelja	250.000	176.919	70,7
6	Sredstva za sveučilište Mostar	1.800.000	912.705	50,7
7	Sred. za ostale zajedničke institucije	1.800.000	1.314.134	73,0
8	Sredstva za socijalnu skrb	800.000	688.200	86,0
9	Sred. za smještaj inval. osoba	400.000	407.882	101,9
10	Sredstva za raselj. osobe	250.000	202.917	81,1
11	Sred. za civ. žrtve rata	120.000	115.100	95,9
12	Sred. za porodične naknade	800.000	-	-
13	Sred. za polit. stranke i udruge	300.000	282.182	94,1
14	Sred. za druge potr. od značaja za Žup.	350.500	478.300	136,5
Ukupni tekući prenosi		7.693.500	5.710.305	74,2

Najveće odstupanje od plana iskazano je kod **tekućeg prijenosa za šport** gdje je planom predviđen iznos od 100.000 KM, a ostvarni transfer za šport iznosi 299.729 KM, što u odnosu na plan predstavlja povećanje od 199,7%. Metodom uzorka provjereni su grantovi za sportske programe i utvrđeno je da su realizirani na temelju Zaključaka Vlade.

Međutim, revizorski tim je mišljenja da je za tekuće grantove bilo nepohodno donijeti procedure u postupku donošenja i izvršenja proračuna. Pod ovim podrazumjevamo da je kod tekućih transfera bilo neophodno internim procedurama istaći šta sve isti obuhvataju i pod kojim uvjetima se inicira transfer novca.

Za potpore ostalim zajedničkim institucijama u 2002. godini utrošeno je 1.314.134 KM.

U ovom iznosu sadržan je iznos od 717.562 KM na ime troškova Županijskom poreznom uredu. Naime, sa jedinstvenog računa riznice u 2002. godini vršila se redovito isplata na temelju **Ugovora o reguliranju naknade za obavljene poslove** zaključenog dana 28. veljače 2002. godine između Županijske Porezne uprave i Vlade Županije Zapadnohercegovačke u kojem se definiralo da će se Ugovor primjenjivati od 01. veljače.2002. godine. Pomenuti Ugovor nije protokoliran ni s jedne strane.

Ugovorom je regulirano da je osnovica za uplatu naknade za obavljene poslove mjesečno bruto naplaćeni prihod na razini Županije iskazan na obrascu B2. Pored ovoga, Vlada Županije se obvezala da će na ime materijalnih i drugih troškova stimulirati odnosno nagrađivati Županijski porezni ured u iznosu od 15.000 KM mjesečno.

Uvidom u dokumentaciju revizorski tim uočio je mjesečne isplate na temelju spiskova djelatnika Županijskog poreznog ureda u puno većem iznosu od navednog u Ugovoru. Isplate mjesečnih obračuna vršene su prema dostavljenom spisku na tekuće račune djelatnika Poreznog ureda. U 2002. godini obračunato je 12 mjesečnih naknada, dok je isplata izvršena za 10 mjeseci.

Metodom uzorka revizorski tim uočio je račune koji su naslovljeni na Županijski porezni ured koji nisu protokolirani niti su ovjereni na propisan način. Sa pomenutih računa ne može se točno vidjeti tko je preuzeo robu odnosno tko je koristio uslugu. Takođe su uočeni i računi na ime registracije i tehničkog pregleda vozila bez prethodne ovjere da se odobri isplata računa sa kojih se sa sigurnošću ne može utvrditi da li su ta vozila imovina Županijskog poreznog ureda.

Revizorski tim preporučuje menadžmentu da se Ugovor koji je Vlada zaključila sa Županijskim poreznim uredom poništi jer se na ovaj način proračunska sredstva troše nenamjenski.

U okviru transfera za ostale zajedničke institucije iznos od 361.128 KM odnosi se na plaćanje anuiteta po kreditu kojeg je Zagrebačka banka BH odobrila Javnom poduzeću «Park prirode Blidinje». Naime, Županija se obvezala sufinancirati Javno poduzeće «Park prirode Blidinje» sukladno Odluci o osnivanju Javnog poduzeća, te na ovaj način izmiruje svoju obvezu.

U okviru pomenutih transfera na temelju Zaključka Vlade Županije izvršen je prijenos sredstava u vidu potpore Kliničkoj bolnici Mostar u iznosu od 20.000 KM.

Metodom uzorka revizorski tim je na poziciji **transfera neprofitnim organizacijama** uočio da je na ovoj poziciji evidentiran račun za usluge reprezentacije u iznosu od 2.758 KM. Ovaj račun dobavljača naslovljen je na zajedničke institucije HZ HB. Revizorski tim je mišljenja da se nije moglo izvršiti plaćanje računa dobavljaču jer sredstva za ove namjene sa ove pozicije nisu planirana Proračunom.

Evidentiranje ove vrste izdataka nije vršeno u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu proračuna u F BiH.

Na poziciji **tekućih grantova neprofitnim organizacijama** evidentirani su i računi na ime izdataka za štete na vozilu, izdataka za sponzorstva, kao i izdaci za nabavku robe. Tako na primjer, metodom uzorka revizorski tim je uočio da se sa računa **Uprave za ceste** izvršila isplata na ime štete na vozilu koje nije

vlasništvo Ministarstva gospodarstva. Po usmenom obrazloženju odgovornih osoba saznali smo da se radi o plaćanju štete na vozilu koje je oštećeno zbog odrona na cesti. **Isplate ove vrste nisu planirane Proračunom te revizorski tim smatra da sredstva nisu namjenski utrošena.**

Takođe, isplate na ime sponzorstva koje su plaćane sa računa Uprave za ceste nisu namjenski utrošena sredstva planirana Proračunom. Sa istog računa izvršeno je i plaćanje računa za nabavku knjiga. Navedeni račun plaćen je bez prethodne ovjere osobe da je robu i stvarno preuzela i ovjere da je odobrena isplata. Pomenuti račun isplaćen je bez prethodne ovjere u nadležnoj Poreznoj upravi.

Metodom uzorka izvršili smo uvid u **tekuće grantove za udruge** i utvrdili da su se isplate sa ove pozicije odobravale na temelju Zaključaka Vlade. Planirana sredstva za isplate Udrugama u 2002. godini iznosila su 50.000 KM, a stvarno utrošeno 71.414 KM, što predstavlja prekoračenje od 42,8%.

Preporuka menadžmentu:

- za tekuće transfere sačiniti kriterije te na osnovu njih vršiti plasman transfera;
- evidenciju tekućih transfera voditi analitički u skladu sa planiranim Proračunom, radi adekvatnog praćenja ostvarenih transfera u odnosu na planirane;
- za isplate sa Transfera osigurati povratnu informacija o namjenskom utrošku sredstava radi pravovaljanog i transparentnog izvještavanja o utrošenim sredstvima;

Kapitalni izdaci

Uvidom u finansijska izvješća za 2002. godinu ukupno ostvareni kapitalni izdaci Županije iznose 6.569.192 KM što je u odnosu na plan više za 60,2%.

Kapitalni izdaci obuhvataju izdatke za nabavku stalnih sredstava i kapitalne grantove neprofitnim organizacijama.

Struktura ostvarenih kapitalnih izdataka je kako slijedi:

R.br	Kapitalni izdaci	Planirano u 2002.g.	Ostvareno u 2002. godini	Indeks
1.	Nabavka građevina	-	2.184.465	-
2.	Nabavka opreme	-	853.683	-
3.	Rekonstr. i invest. održavanje	-	81,293	-
4.	Nab. ostalih trajnih sredstava	-	9.000	-
5.	Kapitalni grantovi	-	3.440.752	-
Ukupni kapitalni izdaci		4.100.000	6.569.192	160,2

Izdaci za nabavku stalnih sredstava

Ovi izdaci ostvareni su u iznosu od 3.128.441 KM. Ulaganja su izvršna za izgradnju građevina, nabavku opreme i vozila za potrebe administracije Županije, za rekonstrukciju i investiciono održavanje.

Najveće ulaganje je u izgradnju zgrada u Županiji u iznosu od 2.184.464 KM, zatim za nabavku opreme u iznosu od 853.683 KM od čega na nabavku namještaja 284.500 KM, nabavku kompjuterske opreme i mobitela u iznosu od 184.726 KM, nabavku vozila u iznosu od 145.020 KM te ostale uredske opreme i opreme za učionice u iznosu od 239.437. KM.

Metodom uzorka kod Ministarstva financija prilikom nabavke kompjutorske opreme utvrđeno je da je nabavka izvršena u skladu sa Uredbom o postupku nabavke roba, uslugama i ustupanju radova.

Međutim, revizorski tim je utvrdio da je u Ministarstvu unutarnjih poslova izvršena nabavka mobilnih aparata, kompjutorske opreme, usisivača bez provođenja postupka koji propisuje Uredba o nabavci roba, uslugama i ustupanju radova. Uvidom u dokumentaciju ustanovljeno je da nije donijeta Odluka za nabavku opreme kao ni Rješenje o imenovanju komisije za nabavku iste.

Metodom uzorka u Vladi Županije izvršena je nabavka terenskog vozila marke «Nisan». Revizorskom timu nije dat na uvid postupak odabira najpovoljnijeg ponuđača, kao ni Odluka da se nabavka izvrši, a račun koji je plaćen dobavljaču u 2002. godini ispostavljen je 2001. godine.

Kapitalni grantovi

Na poziciji kapitalnih grantova evidentirani su izdaci na ime održavanja i rekonstrukcije regionalnih cesta i cestovnih objekata u Županiji u iznosu od 3.440.752 KM.

Uvidom u dokumentaciju, revizorski tim je utvrdio da je donijet plan održavanja i rekonstrukcije regionalnih cesta i cestovnih objekata u Županiji koji je objavljen u Narodnim novinama Županije. Kod izvršenja utvrdili smo da su se sklapali ugovori sa izvođačima radova o sufinansiranju i za lokalne ceste na području Županije što nije sukladno pomenutom planu.

Tako na primjer, uočili smo da je Vlada Županije sa izvođačem radova sklopila Ugovor br. 01-497/02 o sufinansiranju lokalnih cesta u iznosu od 446. 521,16 KM.

Takođe je utvrđeno da se u potpunosti nije ispoštovala Uredba o postupku nabavke roba, uslugama i izvođenju radova. Revizijskom timu nije prezentirana dokumentacija oko odabira najpovoljnijeg ponuđača, a računi koji su plaćeni za izvođenje ovih radova nisu protokolirani niti su ovjereni na propisan način.

Metodom slučajnog uzorka kod **kapitalnih transfera neprofitnim organizacijama** utvrdili smo isplate po računima, a na temelju zaključenog Ugovora o izvođenju radova, pripreme, održavanja i asfaltiranja lokalnih cesta na području Županije sa izvođačem radova. U Ugovoru nije navedena ukupna vrijednost radova, samo je naznačeno da oni ne smiju iznositi više nego što je predviđeno planom održavanja i rekonstrukcije regionalnih cesta. Postupak odabira najpovoljnijeg ponuđača takođe nije u potpunosti proveden jer su revizorskom timu prezentirane ponude koje nisu potpune, odnosno na kojima nedostaje datum, ponude koje su datirane poslije datuma sklapanja ugovora, zatim ponude gdje su naznačeni radovi za koje nema poziva i slični nedostaci.

Po ovom Ugovoru sa računa Uprave za ceste plaćali su se računi na kojima nema potpisa ovlaštene osobe koja tvrdi da su radovi stvarno izvedeni, niti potpisa osobe koja odobrava isplatu, zatim računi za radove za koje se ponude uopće nisu prikupljale, kao i računi gdje cijena za izvedene radove naznačena na računima ne odgovara cijeni sa ponude.

Uz pomenuti Ugovor uočili smo i **Rješenje o imenovanju nadzornog inženjera**, koje je donio Ministar. Rješenjem se imenuje nadzorni inženjer za radove pripreme i asfaltiranja lokalnih cesta, koji je zaposlen u pomenutom Ministarstvu i kojem se isplaćuje naknada za ove poslove.

Revizorski tim je mišljenja da isplate ovakvih naknada nisu u skladu sa Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji Ministarstva godspodarstva, odnosno sistematizaciji radnih mjesta, jer su navedeni poslovi predviđeni u opisu redovitih poslova Ministarstva.

Na navedene isplaćene naknade nisu se obračunavali niti plaćali porezi propisani Zakonom.

U okviru kapitalnih transfera neprofitnim organizacijama evidentirani su izdaci u iznosu od 132.143,50 KM prema dobavljaču “Peristil” Široki Brijeg po Zaključku koji je donijela Vlada Županije, a na temelju Zapisnika općinskog suda u Širokom Brijegu.

Revizorskom timu nije data na uvid dokumentacija na temelju koje bi se moglo utvrditi na temelju čega proizilazi tužba i na temelju čega je sačinjen Zapisnik od strane suda. Račun nije protokoliran, nije ovjeren da su radovi stvarno izvedeni, te nema ovjere da se odobri isplata.

Iako se račun odnosi na 2000. godinu, isplata je izvršena u 2002. godini (djelimično) čime je narušena aktualna osnova i terećeni troškovi 2002. godine.

Takođe i za kapitalne transfere i izdatke revizorski tim smatra da je trebalo donijeti interne procedure iz kojih bi se jasno vidjelo šta sve obuhvataju, te tko će tu dugotrajnu imovinu koristiti i tko je obavezan istu evidentirati.

Preporuka menadžmentu:

- **za kapitalne grantove sačiniti kriterije te na osnovu njih vršiti plasman istih.**

4.4. Stalna sredstva

Uvidom u predočenu dokumentaciju revizorski tim je konstatirao slijedeće:

Ministar financija uputio je svim ministarstvima i proračunskim korisnicima dopis br. 1750/02 od 05.12.2002. godine kojima je dao upute inventariziranja odnosno popisa imovine i obveza. Međutim, Centralna komisija za popis stalnih sredstava, novčanih sredstava, potraživanja i obveza sa stanjem na dan 31.12.2002. godine nije imenovana, te samim tim nije sačinjen ni Elaborat o izvršenom popisu.

Metodom uzorka i uvidom u popisne liste u Ministarstvu financija utvrdili smo da je Ministar donio Rješenje o imenovanju pojedinačnih komisija za naprijed navedeni popis sa stanjem na dan 31.12.2002. godine. Nakon završenog popisa osnovnih sredstava, Komisija je sačinila Zapisnik u kojem je navedeno da je utvrđen manjak umjetničkih slika u vrijednosti od 10.000 KM znači da stvarno stanje nije usklađeno sa knjigovodstvenim. Manjak je isknjižen uz prethodno donijetu Odluku o isknjižavanju.

Revizijskom timu stavljene su na uvid popisne liste i drugih proračunskih korisnika. Većina popisnih lista nije uredno popunjena. Na nekim popisnim listama nisu unijeti slijedeći podaci: vrijeme početka i završetka popisa, jedinica mjere, cijena, količina, nije unijeto stanje po popisu, sadašnja vrijednost na dan 31.12.2002. godine. Stopa amortizacije nije unijeta u predviđenu kolonu, na nekim popisnim listama amortizacija nije ni obračunata, a neke popisne liste nemaju napravljenu ni rekapitulaciju.

Revizijski tim ocjenjuje da se na temelju ovakvih popisnih lista nije moglo utvrditi da li je usklađeno stvarno stanje sa knjigovodstvenim stanjem. Zbog ograničenog opsega popisnih lista i ne usklađivanja stvarnog sa knjigovodstvenim stanjem ne može se potvrditi stanje stalnih sredstava iskazanih u finansijskim izvješćima za 2002. godinu.

Uvidom u evidenciju kod popisa stalnih sredstava u MUP-u utvrdili smo da je popisna komisija izvršila popis opreme koja je vlasništvo Ministarstva, a ista nije evidentirana u knjigovodstvenoj evidenciji stalnih sredstava. Komisija za procjenu stalnih sredstava nije formirana te je procjenu izvršila ista komisija koja je vršila popis.

Takođe u MUP-u Komisija je izvršila popis doniranih sredstava u Policijskoj upravi Grude u 2002. godini i procijenila vrijednost tih sredstava. Međutim, ista sredstva nisu knjigovodstveno evidentirana kao donirana sredstva u 2002. godini.

U istom Ministarstvu popisna komisija dala je i Prijedlog za otpis mobilnih aparata. Otpis je izvršen bez prethodno donijete Odluke o otpisu.

Metodom uzorka u inventuru kod Gimnazije Ljubuški utvrdili smo da je popisna komisija u 2002. godini popisala novonabavljena sredstva iz donacije, a ista nisu knjigovodstveno evidentirana, jer račun nije dostavljen u knjigovodstvo.

Sve ovo ukazuje na neažurno vođenje knjigovodstvenih evidencija, kao i na nedovoljno funkcioniranje sustava internih kontrola.

Preporuka menadžmentu:

- donijeti Odluku o imenovanju komisije za popis stalnih sredstava koja će izvršiti detaljan popis svih stalnih sredstava na nivou županije Zapadnohercegovačke i utvrditi stvarno stanje na određeni dan;
- donijeti opći akt koji će propisati organizaciju i tehniku inventariziranja;
- novonabavljena sredstva u 2002. godini knjigovodstveno evidentirati;
- amortizaciju stalnih sredstava obračunavati sukladno F BiH RS16;
- nabavku stalnih sredstava provoditi sukladno Uredbi o postupku nabavke roba, usgama i ustupanju radova
- regulirati vlasništvo svih stalnih sredstava Ministarstava i drugih proračunskih korisnika;
- izvršiti usklađivanje stalnih sredstava iskazanih u knjigovodstvu sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom na dan 31.12., u skladu sa članom 23. Uredbe o računovodstvu proračuna u F BiH;
- obvezno voditi knjigu kapitalne imovine i knjigu inventara u skladu sa članom 64. Pravilnika o knjigovodstvu proračuna u F BiH;
- donijeti pravila i postupke kojima će se regulirati način zaduženja stalnih sredstava i čuvanje istih.

4.5. Novčana sredstva

Na temelju Rješenja o imenovanju članova komisije za popis blagajne i vrijednosnica izvršen je popis novčanih sredstava na dan 31.12.2002.godine.

Komisija je izvršila popis novčanih sredstava, i sačinila Zapisnik o izvršenim popisu koji nije potpisan ni protokoliran. Iskazano stanje novčanih sredstava na žiro računima na dan 31.12.2002.godine iznosi 584.278,79 KM, a na podračunima 21.781,58 KM što ukupno čini **606.060,37 KM**.

4.6. Obveze

Na dan 31.12.2002. u financijskim izvješćima iskazane su obveze u ukupnom iznosu od 21.327.538 KM.

Struktura iskazanih obveza u financijskim izvješćima je slijedeća:

- obveze prema dobavljačima	5.391.938 KM
- obveze po osnovu domaćeg zaduživanja	5.500.840 KM
- obveze prema djelatnicima	10.330.345 KM
- financijski i obračunski odnosi s drugim pov. lic.	19.600 KM
- kratkoročna razgraničenja	84.815 KM

Na poziciji neizmirenih **obveza prema dobavljačima** iskazan je iznos od 5.391.938 KM, a odnosi se na neplaćene račune dobavljačima:

- zgrada MUP i zgrada Min.financ. poduzeću «Putovi Grude» u iznosu od	1.070.556 KM
---	--------------

- Poduzeću A3 Široki Brijeg	990.000 KM
- J.P. Ceste Mostar za održavanje cesta	400.032 KM
- J.P. Ceste Mostar za signalizaciju cesta	254.928 KM

Metodom uzorka, revizorski tim uočio je plaćanje ukalkuliranih obveza u iznosu od 56.881,61 KM dobavljaču «Hering» d.o.o. Široki Brijeg. Isplata je izvršena na temelju Sporazuma koji je zaključen između Vlade Županije i dobavljača dana 24.07.2001. godine kojim je regulirano da će se obveza izmiriti u četiri jednake mjesečne rate. Revizorski tim je utvrdio da se u 2001. godini izvršilo plaćanje jedne rate u iznosu od 18.960,65 KM, a ostatak duga izmiren je u 2002. godini. Revizorskom timu nije data na uvid dokumentacija iz koje bi se moglo vidjeti na šta se plaćanje odnosi.

Na poziciji **kratkoročnih kredita i zajmova** evidentirana je pozajmica u iznosu od 1.500.000 KM koju je Kanton Sarajevo odobrio Županiji na ime izmirenja obveza Županije. Ugovorom koji je zaključen između Vlade Kantona Sarajevo i Županije Zapadnohercegovačke definirani su uvjeti i rok vraćanja pozajmice do 31.12.2002. godine. Uvidom u knjigovodstvenu dokumentaciju, revizorski tim je utvrdio da je sačinjen Ugovor o izmjenama i dopunama ovog Ugovora u kojem se definiralo da se Županija obvezuje vratiti sredstva do 30.06.2003. godine. Do ovog datuma evidentiran je povrat pozajmice samo u iznosu od 300.000 KM. Po usmenom obrazloženju odgovornih osoba doznali smo da je sačinjen novi Ugovor o izmjenama i dopunama gore navedenog Ugovora u kojem je definirano da se ostatak duga vrati u pet mjesečnih rata po 240.000 KM. Navedeni Ugovor o izmjenama revizorskom timu nije dat na uvid.

Takođe, na poziciji kratkoročnih kredita i zajmova evidentiran je i kredit u iznosu 2.500.000 KM. **Ugovor o dugoročnom kreditu broj 3320003264** zaključen je između Županije i Hypo Alpe-Adria-Bank d.d. Mostar nakon što je Skupština Županije donijela Odluku o uzimanju kredita za financiranje kapitalnih investicijskih izdataka u iznosu od 2.500.000 KM.

Obzirom da je otplata navedenog kredita na 19 mjeseci uključujući 4 mjeseca grejs perioda, isti je trebalo evidentirati u knjigovodstvenoj evidenciji kao dugoročne obaveze umjesto evidencije na kratkoročnim kreditima i zajmovima.

Revizorski tim je uočio da se u 2002. godini izmirenje dijela obveza iz 2001. godine vršilo i na temelju Ugovora o cesiji.

4.7. Potraživanja

Na da 31.12.2002. godine na kratkoročnim potraživanjima iskazan je iznos od 171.860 KM, a sastoji se od slijedećih potraživanja:

- pozajmica Herceg-bosanskoj Županiji	150.000 KM
- pozajmica nogometnom klubu Široki Brijeg	10.000 KM
- ostala potraživanja	11.860 KM

Pozajmica data Herceg-bosanskoj Županiji u 1998. godini u iznosu od 150.000 KM nije vraćena do dana obavljanja revizije. **Revizorskom timu dat je na uvid dopis kojim se Ministar financija pismeno obraćao Županiji Herceg-bosanskoj da se dugovanje izmiri.**

Na poziciji potraživanja evidentirana je i novčana pozajmica nogometnom klubu Široki Brijeg u iznosu od 10.000 KM na temelju Zaključa Vlade Županije, a na Zamolbu nogometnog kluba. **Revizorskom timu nije dat na uvid Ugovor o pozajmici iz kojeg bi se vidjelo pod kojim uvjetima su odobrena pomenuta sredstva. Do dana revizije pozajmica nije vraćena.**

Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da su evidentirane i pozajmice date djelatnicima u Uredu Župana za rješavanje stambenih pitanja na temelju Rješenja koje je donio Župan, kao i pozajmica data djelatnici Stručne službe Vlade Županije na temelju Zaključka Vlade.

Ova sredstva nisu planirana Proračunom.

Revizorski tim je mišljenja da date pozajmice nisu u skladu sa Zakonom o proračunu F BiH gdje je regulirano šta mogu biti izdaci Proračuna.

5. Računovodstvo

Računovodstveni poslovi Županije Zapadnohercegovačke obavljaju se u Ministarstvu financija.

Revizijom je utvrđeno da knjigovodstvene evidencije osiguravaju potreban nivo informacija o stanju prihoda, rashoda, potraživanja i obveza. Odgovorna osoba u računovodstvu određena kao kontakt osoba raspolaže sa stručnim znanjem.

Financijske transakcije i knjigovodstvene evidencije obavljaju se na temelju priložene dokumentacije koju je neophodno uredno likvidirati i za koju je potrebno donijeti pravila kojima bi se utvrdilo šta je sve potrebno za unos transakcija u računovodstvu.

Pisana pravila o kolanju dokumentacije nisu donijeta što je potrebno uraditi.

Računovodstveno evidentiranje vrši se na osnovu Uredbe o računovodstvu proračuna i Pravilnika o knjigovodstvu proračuna F BiH.

Preporuka menadžmentu:

- **Ministarstvo mora imati nadzor nad svim računovodstvenim poslovima.**

6. Zaključak

Tijekom revizije uočeni su nedostaci koji su dijelom uzrokovani usljed nedovoljnog sustava internih kontrola kojeg treba unaprijediti kroz primjenu datih preporuka.

Posebnu pažnju Menadžment treba usmjeriti na:

- **izvršenje proračuna po obujmu i strukturi u okviru odobrenog;**
- **evidenciju tekućih i kapitalnih transfera voditi analitički u skladu sa planiranim, radi adekvatnog praćenja;**
- **poštivanju svih Zakona, Uredbi i Pravilnika navedenih u ovom Izvještaju u oblasti svog djelovanja;**
- **pravilno evidentiranje stalnih sredstava;**
- **napraviti plan aktivnosti na povećanju i naplati prihoda.**

Vjerujemo da će Menadžment Ministarstva pokloniti punu pažnju provođenju naših preporuka i time poboljšati transparentnost, efikasnost i ekonomičnost trošenja javnog novca.

Na Izvješće o reviziji očitovao se menadžment Županije Zapadnohercegovačke. U očitovanju su navedene primjedbe koje su razmatrane i osnovane inkorporirane u konačnu verziju Izvješća.

Tim za reviziju:

Vedranka Gadžić, dipl.oec.

Esma Muslić, dipl.oec.